

REPUBLIKA SLOVENIJA
VIŠJE SODIŠČE V LJUBLJANI

Evidenčna številka: VSL0007522

Datum odločbe: 15.06.2006

Področje: OBLIGACIJSKO PRAVO

Institut: garancija - izključitev garancijske obveznosti - dokazno breme o vzroku poškodbe

Zveza: ZOR člen 263.

Jedro

Garancijska obveznost je izključena v primeru, če dolжник dokaže, da je do okvare prišlo zaradi okoliščin, nastalih po sklenitvi pogodbe, ki jih ni mogel preprečiti, ne odpraviti in se jim tudi ne izogniti. Pritožbeno sodišče zato ne more sprejeti presoje, da bi tožeča stranka morala dokazovati, kaj je vzrok za obravnavano poškodbo na pokrovu pištole za zabijanje žebeljev. Garancijska izjava ne prevaljuje dokaznega bremena o vzroku mehanske poškodbe na tožečo stranko, temveč določa le, da je garantova obveznost izključena v primeru, če je vzrok za okvaro nastal po prehodu nevarnosti na kupca.

Izrek

Pritožbi se ugodi, izpodbijana sodba se razveljavi in se zadeva vrne v novo sojenje sodišču prve stopnje.

Odločitev o stroških pritožbenega postopka se pridrži za končno odločbo.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo odločilo:

I.

"Tožbeni zahtevak, ki se glasi:

Ugotovi se, da je kupoprodajna pogodba, sklenjena dne 09.02.1998, št. R med toženo stranko - prodajalcem B. d.o.o. in tožnikom - kupcem H. F. s.p., zaradi neizpolnitve garancijskih obveznosti s strani tožene stranke, razdrta.

Tožena stranka mora vrniti tožniku znesek 163.816,80 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne 09.02.1998 do plačila, v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka mora tožniku povrniti stroške, ki jih je imel zaradi pogostih reklamacij v višini 124.000,00 SIT, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, od izdaje sodbe dalje, v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka je dolžna povrniti tožniku stroške popravila stroja v višini 66.866,48 SIT, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne 03.02.1999 dalje, vse v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka je dolžna tožniku povrniti stroške tega postopka z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne izdaje sodbe dalje, v roku 15 dni, pod izvršbo,

in podrejeni tožbeni zahtevek, ki se glasi:

Ugotovi se, da je kupoprodajna pogodba, sklenjena dne 09.02.1998, št. R med toženo stranko B. d.o.o., in tožnikom H. F. s.p., zaradi skritih napak in zavračanja tožene stranke, da bi jih odpravila, razdrta.

Tožena stranka mora vrniti tožniku znesek 163.816,80 SIT z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne 09.02.1998 do plačila, v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka je dolžna povrniti tožniku škodo, ki mu je nastala zaradi stvarnih napak strojev v višini 124.000,00 SIT, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, od izdaje sodbe dalje, v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka je dolžna tožniku povrniti stroške popravila stroja v višini 66.866,48 SIT, skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne 03.02.1999 dalje, vse v roku 15 dni, pod izvršbo.

Tožena stranka je dolžna tožniku povrniti stroške tega postopka z zakonitimi zamudnimi obrestmi od dne izdaje sodbe dalje, v roku 15 dni, pod izvršbo

s e z a v r n e t a .

II.

Tožeča stranka je dolžna povrniti toženi stranki stroške postopka v znesku 160.380,00 SIT z zakonskimi zamudnimi obrestmi od dne izdaje sodbe dalje do plačila, v roku 15 dni, pod izvršbo."

Proti sodbi sodišča prve stopnje vlaga pravočasno pritožbo tožeča stranka. V pritožbi uveljavlja pritožbeni razlog bistvene kršitve določb pravnega postopka, zmotne uporabe materialnega prava in zmotne ter nepopolne ugotovitve dejanskega stanja. Pritožbenemu sodišču predlaga, naj izpodbijano sodbo spremeni, ali pa naj jo razveljavi in zadevo vrne v novo sojenje sodišču prve stopnje.

Tožena stranka je na pritožbo odgovorila. Pritožbenemu sodišču predlaga, naj pritožbo zavrne in izpodbijano sodbo potrdi.

Pritožba je utemeljena.

Iz dejanskih ugotovitev sodišča prve stopnje izhaja, da je tožena stranka tožeči stranki prodala stroj, to je pištolo za zabijanje žeblicev. Iz nadaljnjih dejanskih ugotovitev sodišča prve stopnje sledi še, da je na tej pištoli za zabijanje žeblicev prišlo v garancijski dobi do okvar in sicer se je odlomil del pokrova, pištola pa naj

ne bi več delovala pravilno.

Sodišče prve stopnje je pri presoji o dokaznem bremenu izhajalo iz garancijske izjave. Iz razlogov izpodbijane sodbe bi sledilo, da je sodišče prve stopnje garancijsko izjavo v obravnavanem primeru razumelo takole: garancijska obveznost je izključena, če je izdelek v garancijski dobi mehansko poškodovan, to je poškodovan z zunanjo mehansko silo, ki močno presega običajno in normalno uporabo izdelka, ter ga zaradi svoje moči lahko poškoduje. Pritožbeno sodišče vsaj tako razume izpodbijano sodbo. Ob takšnem izhodišču je sodišče prve stopnje tožečo stranko obremenilo z bremenom dokazovanja vzroka za mehansko poškodbo, to je odlomljenje dela pokrova pištole za zabijanje žeblicev.

Stališče pritožbenega sodišča o tem vprašanju je drugačno.

Garancijska izjava ima značilnost poslovne obveznosti, ker nastane na podlagi pravnega posla. V primeru kršitve poslovnih obveznosti pa velja domneva, da vzrok za kršitev obveznosti izvira iz dolžnikove sfere. To domnevo lahko proizvajalec oziroma prodajalec (dolžnik) ovrže tako, da dokaže, da vzrok za okvaro ne izvira iz njegove sfere, torej da vzrok za okvaro niso lastnosti stvari same (prim. Nina Plavšak v Obligacijski zakonik s komentarjem (posebni del), Ljubljana, 2004, tretja knjiga, stran 210). Pritožbeno sodišče vsebino garantne izjave razume zato v povezavi z 263. členom ZOR. To pa pomeni, da je garancijska obveznost izključena v primeru, če dolžnik - tožena stranka kot prodajalec - dokaže, da je do okvare prišlo zaradi okoliščin, nastalih po sklenitvi pogodbe, ki jih ni mogel preprečiti, ne odpraviti in se jim tudi ne izogniti. Pritožbeno sodišče zato ne more sprejeti presoje, da bi tožeča stranka morala dokazovati, kaj je vzrok za obravnavano poškodbo na pokrovu pištole za zabijanje žeblicev. Garancijska izjava tako po razumevanju pritožbenega sodišča ne prevajuje dokaznega bremena o vzroku mehanske poškodbe na tožečo stranko, temveč določa le, da je garantova obveznost izključena v primeru, če je vzrok za okvaro nastal po prehodu nevarnosti na kupca. Drugačno razumevanje sporne garancijske izjave bi bilo lahko tudi v nasprotju s kognitivnostjo garancije (prim. s tem v zvezi Stojan Cigoj, Veliki komentar Obligacijskih razmerij, Ljubljana 1985, tretja knjiga, stran 1492).

Iz doslej razloženega sledi, da pritožnik pravilno opozarja na zmotno porazdelitev dokaznega bremena in da bi zato tožena stranka morala dokazati, da je sporna mehanska poškodba nastala zaradi ravnanja tožeče stranke.

Iz doslej razloženega sledi, da je podan pritožbeni razlog zmotne uporabe materialnega prava in s tem razveljavitveni razlog iz 2. odstavka 458. člena ZPP. Pritožbeno sodišče je zato odločilo, kot je razvidno iz izreka sklepa.

V nadaljnjem postopku naj se sodišče prve stopnje osredotoči na trditve tožene stranke o vzroku za poškodbo ohišja pištole za zabijanje žeblicev. z teh pa sledi tudi očitek nepooblaščenega in nestrokovnega poseganja v sporni stroj. Poleg tega naj bo pozorno na identičnost primarnega in podrejenega zahtevka, ki je že po naravi stvari izključena (prim. 3. odstavek 182. člena ZPP). Pritožbeno sodišče razume trditve tožeče stranke iz tožbe na peti strani kot uveljavljanje različnih pravnih podlag, ne pa kot podrejeno objektivno kumulacijo tožbenih zahtevkov, čeprav je tožeča stranka dvakrat navedla identične tožbene zahtevke.

Odločitev o stroških pritožbenega postopka temelji na 3. odstavku 165. člena ZPP.

Datum zadnje spremembe: 07.07.2010